

ĐÁP ÁN ĐỀ THI CUỐI HỌC KÌ 1**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Đáp án****Câu 1 (0,5 điểm)**

Câu 1. Những dấu hiệu nào giúp em nhận biết văn bản Bốn đồng sắp ngựa trên thuộc thể loại phóng sự? (0.5 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Nhớ lại kiến thức về thể loại phóng sự

Lời giải chi tiết:

- Đề tài: Viết về tệ nạn của xã hội (cờ bạc bịp).
- Đối tượng phản ánh: Những mảnh đời, những kẻ chuyên lừa bịp trong nghề cờ bạc.
- Thông tin có tính xác thực: giàu chi tiết, sự kiện có thật trong đời sống, tồn tại một cách khách quan, có thể kiểm chứng được (Những mảnh đời trong nghề cờ bạc bịp: Học sinh tự lấy dẫn chứng; thời gian, địa điểm xác định: Vào khoảng trước năm 1900; Vào thời Tự Đức, tỉnh Hải Dương với Bắc Ninh có giặc Cai Vàng)
- Sử dụng bút pháp thuật, tả, bình (học sinh lấy dẫn chứng.) trong phản ánh hiện thực và nêu được vấn đề có ý nghĩa xã hội rộng lớn: cờ bạc bịp (ở mọi thời đại).

Câu 2 (0,5 điểm)

Câu 2. Nhan đề của văn bản có thể gợi lên những suy luận, phán đoán gì về nội dung được đề cập trong bài phóng sự? Văn bản thuật những sự việc chính nào, nhận xét về cách quan sát, ghi chép hiện thực của tác giả. (0.5 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản và nhan đề

Tóm tắt những sự việc chính

Lời giải chi tiết:

- Nhan đề Bốn đồng sấp ngựa của văn bản có thể gợi lên những suy luận, phán đoán ở người đọc về cờ bạc (những mảnh lời của nghề cờ bạc bịp).

- Ba sự việc chính trong văn bản:

+ Ông Nguyễn Đình Mậu là một tay cự phách trong nghề buôn gỗ thua một canh xóc đĩa tới đúng một nghìn và biết mình bị bịp bởi một ông nghị.

+ Lối đánh xóc đĩa đòn kim (Vào khoảng trước năm 1900).

+ Canh bạc không tiền tuyệt hậu ở đất Nam.

- Nhận xét về cách quan sát, ghi chép hiện thực của tác giả.

+ Những sự kiện, những nhân vật, chi tiết đều được chọn lọc tinh tế và được dẫn dắt kết nối với nhau một cách tự nhiên, xung quanh một chủ đề chính: cờ bạc bịp.

- Những sự kiện, những nhân vật được thuật kể từ ngôi thứ ba với sự phối hợp cận vấn đề; Các chi tiết, sự việc đan xen, gập gáp, bất ngờ (việc vị quan ở Hưng Yên)

+ Có đoạn bình luận đứng riêng biệt ở đầu mỗi đoạn để dẫn dắt người đọc tiếp thẳng bạc); luôn luôn di chuyển từ địa điểm này tới địa điểm khác để điều tra, khảo sát, móc nối các sự việc (các mảnh lời cờ bạc bịp).

Câu 3 (1 điểm)

Câu 3. Câu chuyện ông Nguyễn Đình Mậu thua xóc đĩa được thuật kể như thế nào (nội dung và bút pháp). Sự việc này đã lột tả được bản chất nào của nạn cờ bạc? Sự việc có ý nghĩa như thế nào? (1.0 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Phân tích sự việc để suy ra bản chất của nạn cờ bạc

Lời giải chi tiết:

- Câu chuyện ông Nguyễn Đình Mậu thua xóc đĩa được thuật kể rất ấn tượng. Các chi tiết, sự việc đan xen, khi trầm lắng, khi gấp gáp từ việc đảo trật tự thời gian.

+ Mở đầu là thông tin ông Nguyễn Đình Mậu thua xóc đĩa một nghìn tiền mặt với ba trăm tiền “nước bọt” nữa. Tiền “nước bọt, ông tạm vay của một ông nghị ông mới được hân hạnh quen biết.

+ Tiếp đó là thông tin: Ông nghị ngợi đến lời quả quyết của một người bạn thân nói với ông, sau khi hỏi thăm đến chuyện thua bạc: Thôi chết! Bọn bịp nó thật bác rồi.

+ Tiếp đó là việc ông Mậu quyết lột hẳn chiếc mặt nạ ra cho rõ đen, rõ trắng.

+ Cuối cùng hai kẻ lừa bịp nhau cùng ngửa bài: hăm hè, dọa nạt nhau.

+ Việc phối hợp, kể – tả (quan sát tỉ mỉ, miêu tả sinh động) – bình luận từ hai điểm nhìn trần thuật vô cùng xuất sắc khiến cho sự việc như bị dồn nén, lúc bật tung căng thẳng vô cùng hấp dẫn, khiến người đọc không thể bỏ qua một chi tiết nào (kết hợp kể, tả, bình luận; miêu tả tâm lí, đối thoại của hai nhân vật – ông nghị bịp và Nguyễn Đình Mậu).

- Bản chất của nạn cờ bạc, ý nghĩa:

+ Sự việc này đã lột tả được bản chất của nạn cờ bạc: bịp bợm, mách lới, lừa lọc lẫn nhau, lừa học cao siêu: đến tay ăn chơi cự phách như Nguyễn Đình Mậu mà bị lừa như bỡn.

+ Cảnh báo, lột trần bản chất bất lương của nạn cờ bạc

Câu 4 (1 điểm)

Câu 4. Văn bản đã cung cấp cho người đọc những thông tin gì, lí giải điều gì? Cảnh vị quan ở Hưng Yên thắng bạc phản ánh thực trạng nào của xã hội đương thời (1.0 điểm)

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản

Lời giải chi tiết:

- Văn bản cung cấp cho người đọc thông tin về sự bịp bợm của nạn cờ bạc:
  - + Lối thao túng tâm lí (ông Mậu đã mất một nghìn).
  - + Lối đánh xóc đĩa đòn kim, đòn ve.
  - + Lối đánh đòn hiệp sĩ (lần mở trước, chính là lẻ nhưng quan đã xưng lên là chẵn rồi úp bát ngay, đánh vào lòng tham mọi người)
- Lí giải căn nguyên sản sinh ra các mảnh lối cờ bạc bịp: Người ta phải bán nhà, cầm ruộng, hoặc là được tậu ruộng, cầm nhà thì tìm cách sai khiến được đồng tiền cho tùy theo ý muốn, khó đến thế nào nghĩ cũng phải ra.
- Cảnh vị quan ở Hưng Yên thẳng bạc phản ánh thực trạng của xã hội đương thời: Cờ bạc trở thành một vấn nạn nhức nhối.

Câu 5 (1 điểm)

Câu 5. Em thích đoạn văn bản nào nhất? Hãy chọn một đoạn (dài từ 5 – 7 dòng) và phân tích đôi nét về ý nghĩa của đoạn đó. (1.0 điểm)

Phương pháp giải:

Lựa chọn đoạn văn bản yêu thích và phân tích

Lời giải chi tiết:

Học sinh lựa chọn đoạn thể hiện rõ 1 nội dung cụ thể; phân tích và đánh giá tác dụng, mục đích của đoạn đó.

- Tham khảo gợi ý sau:

+ Chọn đoạn (mở đầu đoạn số 2 của văn bản): Khối óc của người ta còn có nhiều phen nghĩ cách chống lại được cả tạo vật biến đổi được cả cơ giới, lẽ tất nhiên chẳng khi nào người ta chịu để yên cho bốn đồng tiền giấy kia được tự do úp sấp, lật ngửa. Cái công dụng của sự sấp, ngửa kia lại còn to tát đến nỗi tùy nó, người ta phải bán nhà, cầm ruộng, hoặc là được tậu ruộng, cầm nhà thì tìm cách sai khiến được đồng tiền cho tùy theo ý muốn, khó đến thế nào nghĩ cũng phải ra.

+ Đây là đoạn bình luận của tác giả với ngôn ngữ ẩn tượng làm nổi bật mưu mô của con người trong “nghề” cờ bạc (phen này nghĩ cách chống lại được cả tạo vật, biến đổi được cả cơ giới); có nghĩa cảnh báo cho người có ý đồ gia nhập

nghề cờ bạc: cờ bạc sẽ khánh kiệt gia tài (người ta phải bán nhà, cầm ruộng, hoặc là được tậu ruộng, cầm nhà thì tìm cách sai khiến được đồng tiền cho tùy theo ý muốn, khó đến thế nào nghĩ cũng phải ra).

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2 điểm)

Câu 1. Xác định cảm hứng, thông điệp của văn bản và cho biết: Những nội dung được đề cập trong văn bản còn có ý nghĩa đối với thực tiễn hiện nay không? Nếu có, chúng đã biến tướng như thế nào? (Viết đoạn văn 200 chữ) (2.0 điểm)

Phương pháp giải:

Dựa vào phân phân tích ở trên

Dựa vào kiến thức và kỹ năng viết đoạn văn

Lời giải chi tiết:

Triển khai đoạn đảm bảo dung lượng; nội dung hướng vào các ý sau đây:

– Cảm hứng: lên án, phê phán.

- Thông điệp: Học sinh tự đúc rút từ nhận thức cá nhân (bám sát văn bản với hai ý chính: cờ bạc là bịp bợm; cờ bạc làm khánh kiệt sản nghiệp; cờ bạc là ma lực dẫn dụ con người).

- Vấn nạn cờ bạc bịp còn nguyên giá trị và có giá trị ở mọi thời đại; cờ bạc bịp ở thời đại số biến tướng dưới nhiều hình thức và tác hại khôn lường (hình thức biến tướng: Chỉ cần truy cập ứng dụng CHplay (trên Androi) hoặc App Store (trên iOS) của điện thoại thông minh sẽ có vô số trò cờ bạc dưới hình thức game online chào mời và bất cứ ai cũng có thể trở thành con bạc.

Câu 2 (4 điểm)

Câu 2. Đọc thông tin sau và viết bài luận (600 chữ) thể hiện suy nghĩ cá nhân về hiện tượng được đề cập đến trong trích đoạn bản tin đó.

Phương pháp giải:

Dựa vào kiến thức và kỹ năng đã học để thực hiện bài văn

Lời giải chi tiết:

Đọc thông tin sau và viết bài luận (600 chữ) thể hiện suy nghĩ cá nhân về hiện tượng được đề cập đến trong trích đoạn bản tin đó.		
Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0,5	- Giới thiệu vấn đề nghị luận - Nêu khái quát: Tính cấp thiết vấn đề đối với tuổi trẻ
Thân bài	3,0	* Về vấn đề: - Biểu hiện nạn cờ bạc 4.0 - Nguyên nhân (chủ quan ở con người, sự tác động của mạng xã hội) - Hậu quả đối với cá nhân, xã hội * Quan niệm, chính kiến của bản thân (đồng tình/ phản đối) - Nhận thức cá nhân về hiện tượng - Thái độ trước hiện tượng * Đề xuất một số giải pháp (đối với thanh niên)
Kết bài	0,25	- Nhận thức của cá nhân về giá trị của vấn đề đối với thanh niên - Hành động của cá nhân (trong tình huống giả định)
Yêu cầu khác	0,25	- Sử dụng các thao tác phân tích so sánh, chứng minh, bình luận - Dẫn chứng phù hợp với lí lẽ, luận điểm